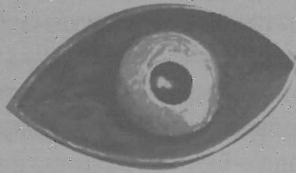

ЗЛАТНОТО ОКО
ПОПОВО 2016
човекът с кинокамерата

Катерина Ламбринова ■

Известно е, че „Златното око“ е един от трите операторски фестивала в Европа. Другите два са международните „Камераимаж“, който се провежда в Лодз, Полша, и „Братя Манак“ в Битоля, Македония. Това несъмнено доказва важността на фестивала, който се провежда в град Попово благодарение на усилията на неговия директор Петя Габровска и подкрепата на общината и СБФД. Попово е родният град на един от най-големите български майстори в операторството Димо Коларов, познат както с безупречното изображение на филми като „Козият рог“, „На малкия остров“, „Бялата стая“, „Понеделник сутрин“, така и с чувството си за хумор и земния си характер.

Фестивалът „Златното око“ се провежда за осми път. И това е от особено значение не само като форум за оценка на художествените качества на филмите от специфичния ъгъл на операторското майсторство (трябва да се отбележи, че не всички големи фестивали в световен мащаб имат награди за операторство), а и защото са все по-необходими професионалните срещи, където различните поколения кинематографисти да могат да обменят опит и идеи.

Още повече, че в малките градове културата има труден път към публиката и наличието на подобни фестивали прави възможна срещата им. Затова е от изключително значение, че местната публика получава достъп до голяма част от българските филми, произведени през последните две години. Освен обратната връзка както с професионалната, така и с масовата публика, кинематографистите имат възможност да участват и в специализирани професионални програми – тази година доц. д-р. Марин Дамянов изнесе лекция на тема „Жанрове в игралното кино. Основната емоция на филма и нейното отражение в операторската работа“. В градския музей бяха открити и две изложби, част от паралелната фестивална програма: фотографски портрети на известни артисти, дело на оператора Константин Занков, и стъклена живопис на Ева Пенева.

Филмовата програма, подбрана от селекционната комисия в състав Константин Занков, Христо Ковачев и Димко Минов, включваше 12 игрални пълнометражни и късометражни филма, 10 документални и 6 студентски филма. Въпреки че доста качествени филмови заглавия, про-

изведени в последните две години, отсъстваха от тази селекция (навярно поради нежелание на продуцентите за участие), включените в конкурса филми дават моментна картина на българското кино – от опитите на най-младите му представители до постиженията на вече утвърдени имена.

Журието в състав проф. Иван Ничев (председател) и членове проф. Цветан Недков, Христо Ковачев, Илка Зафирова, Катерина Ламбринова присъди голямата награда „Златното око“ на младия оператор Веселин Христов за яркия стил и артистизма, които демонстрира в дебютния си филм в пълнометражното игрално кино „Жажда“ на режисьорката Светла Цоцоркова. Изображението в „Жажда“ е ярко и експресивно, адекватно на заложените в драматургията конфликти и в голяма степен е решаващо за изграждане на цялостната атмосфера на филма: Опитният и много талантлив оператор Рали Ралчев бе отличен с Първа награда за прецизното изображение на мащабната копродук-

ция на Иглика Трифонова „Прокурорът, защитникът, бащата и неговият син“. Визията му подсилва емоционално драматургичните ситуации, извайвайки релефни, вълнуващи портрети на персонажите. Николай Лазаров получи Специалната награда за работата си в българо-гръцката копродукция „Радостта и тъгата на тялото“. Мощната и експресивна визия на Георги Челебиев изгражда единен стил, следвайки драматургичните лабиринти в „Буферна зона“ (режисьор Георги Дюлгерев) и бе отличена с наградата на СБФД.

Наградата за най-добър дебют бе поделена между Борис Славков за абсурдната и гротескова визия в „Събирач на трупове“ и Кирил Паликарски, който, следвайки специфичните изисквания на драматургията, успява да изгради хомогенна среда във филма „Докато Ая спеше“. Двамата млади оператори са натрупали значителен опит в телевизионни сериали и късометражни филми преди да дебютират в игралното кино.

„Прокурорът, защитникът, бащата и неговият син“, оператор Рали Ралчев

Качества и заложи демонстрират и отличните студенти от НАТФИЗ. Въпреки че традиционно Националната академия подготвя много добри оператори, наистина бе впечатляваща работата на Дамян Димитров, Иван Кунчев (Специални дипломи) и Лилия Стайкова (Награда Меджик шоп). Студентите показват професионализъм в изграждането на дълбочина и многоплановост в черно-бялото изображение. Интерпретацията на известния разказ на Ърнест Хемингуей „Бели слонове“, заснет от Дамян Димитров, впечатлява с визуалната си пластика, докато операторското упражнение на Иван Кунчев „Отвъд“ разкрива суровостта на ледения пейзаж чрез едри природни планове. Късометражният филм „Данте“ спечели симпатиите на журито с умелото използване на различни операторски похвати, които спомагат за разкриването на копнежите и тревогите на младото поколение.

С отличия бяха отбелязани и операторите на документалните филми „Народен дом на терора“, който пресъздава усещането за ужас и насилие в експресионистичен маниер, и „Васил Гендов – мит и реалност“, разработва достоверно атмосферата от началото на 20-ти век чрез визуални ефекти и инсценизации. Награди за цялостно творчество получиха Константин Занков – оператор с уникален почерк, едно от най-значимите имена в българската операторска школа, и големия български актьор Васил Михайлов.

Човекът с кинокамерата е безспорно една от най-важните фигури във филмопроизводствения процес, а този фестивал насочва фокуса към него. Може би все още „Златното око“ събира сили да стане международен форум, но пък с всяко следващо издание се утвърждава като място, което събира новите поколения оператори, тръгнали по стъпките на Бате Димо. ■

„Жажда“, оператор Веселин Христов